

Ingekomen HG/CVB	
NR.	2018/130
DD	14 MAART 2018
Beh.	CVB
Copie aan:	OenO. SAG2
Afg.	Arch.

Hobeon

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Opleiding tot Fysiotherapeut
voltijd

Hanzehogeschool Groningen

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Opleiding tot Fysiotherapeut
voltijd

Hanzehogeschool Groningen

CROHO nr. 34570

Hobéon Certificering

Datum

12 maart 2018

Auditpanel

dr. J.W. Wierda

Prof. Dr. R.H.H. Engelbert

Prof. Dr. D. Beckwée

G.J. Kordes, MSc

F. Schepers, BSc

Secretaris

I.A.M. van der Hoorn, MSc

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	7
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	21
6.	AANBEVELINGEN	23
BIJLAGE I	Scoretabel	25
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	29
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	35
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	37

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hanzehogeschool Groningen
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, NVAO-besluit 9 mei 2012 / 26 april 2013 (na voorwaarden)
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	B Opleiding tot Fysiotherapeut
registratienummer croho	34570
domein/sector croho	Gezondheidszorg
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Science
aantal studiepunten	240 EC
Afstudeerrichtingen	-
locatie	Groningen
varianten	Voltijd Nederlands Voltijd Nederlands 3-jarige variant Voltijd Engels (International Physiotherapy Programme, IPP)
joint programme	-
Onderwijstaal	Nederlands en Engels
data audit / opleidingsbeoordeling	21 en 22 november 2017
contactpersoon opleiding	Jan Peter Landsman Opleidingsmanager

2. SAMENVATTING

De hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut van de Hanzehogeschool Groningen behoort tot de Academie voor Gezondheidsstudies (AvG). De AvG verzorgt een Nederlandstalige, maar internationaal georiënteerde, driejarige en vierjarige voltijdse hbo-bacheloropleiding. Daarnaast is er ook een Engelstalige variant: het International Physiotherapy Programme (IPP). De opleiding heeft de ambitie innovatieve, ondernemende, internationaal georiënteerde en onderzoekende fysiotherapeuten op te leiden, met een brede blik op de (gezondheids)zorg en met oog voor technologische vraagstukken.

Naast de accreditatiebeoordeling heeft het panel de opleiding tevens beoordeeld op basis van de 'Frameworks for the Assessment of Quality in Internationalisation', opgesteld door het European Consortium for Accreditation (ECA).

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn gefundeerd op het landelijk vastgestelde en breed gevalideerde beroeps- en opleidingsprofiel; zij zijn tevens gevalideerd door het regionale beroepenveld. De beoogde leerresultaten brengen op inzichtelijke wijze de visie op onderzoek tot uitdrukking en vertonen een focus op internationalisering door de toevoeging van een aantal extra competenties. Bovendien worden de beoogde leerresultaten toegepast in een omgeving waarin het Groningse speerpunt Healthy Ageing duidelijk waarneembaar is. Het auditpanel vindt het sterk dat de opleiding de kennis en vaardigheden die zij voor haar afgestudeerden ambieert op het gebied van internationale oriëntatie heeft geëxpliciteerd in te realiseren competenties. Dit is een onderscheidend aspect van de Groningse opleiding. Het panel concludeert dat sprake is van een relevante en profilerende set beoogde leerresultaten en komt derhalve tot het oordeel 'goed' voor standaard 1.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Het programma kent een evenwichtige en samenhangende opbouw met mooi uitgewerkte leerlijnen door de jaren heen. Het besteedt nadrukkelijk aandacht aan evidence based practice, praktijkgerichtheid en ook internationalisering is nauwkeurig uitgewerkt in het programma. Studenten komen, op bij het vak passende wijze, in aanraking met interdisciplinair samenwerken en met ondernemerschap. Het programma, dat duidelijk een Groningse profilering representeert (healthy ageing, internationale oriëntatie en ondernemerschap), stelt de studenten in staat de beoogde leerresultaten te behalen. Het docententeam is zeer hoog opgeleid. Een deel van de docenten staat zelf met één been in het werkveld. Daarnaast beschikt het team over uitgebreide internationale ervaring, dat mede mogelijk wordt gemaakt door de ruime wijze waarop de docenten door het management worden gefaciliteerd. De opleidingsspecifieke voorzieningen zijn ruimschoots toereikend voor de uitvoering van het programma. Op basis van bovenstaande komt het panel tot het oordeel 'goed' voor standaard 2.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding beschikt over een zorgvuldig uitgewerkt toetsplan. De toetsen sluiten naadloos aan bij de geformuleerde leerdoelen en de toetsen staan bovendien ten dienste van het leerproces van de studenten. De gehanteerde beoordelingsformulieren vertonen uniformiteit en zijn helder en werkbaar. De examencommissie en de toetscommissie zijn uitermate rolbewust. Zij opereren op basis van een intensieve PDCA-cyclus en hebben een helder beeld over de thema's die zij de komende tijd willen oppakken. De inrichting van het afstudeerproces borgt op zorgvuldige wijze dat alle competenties op eindniveau worden getoetst. Voor de gedegenheid van het toetssysteem komt het panel op standaard 3 tot het oordeel 'goed'.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Hoewel sommige ambitieuze studenten die kiezen voor complexere onderzoeksmethoden (masterniveau) deze niet altijd correct ten uitvoer brengen, constateert het panel dat (i) de eindwerken en de stageverslagen over de volle breedte getuigen van een bovengemiddeld bachelorniveau, (ii) het panel binnen de marge instemt met de beoordelingen door de examinatoren en (iii) het werkveld zeer positief is over de kwaliteit en het functioneren van de afgestudeerden. Het panel komt, op basis van bovenstaande, tot een 'goed' op standaard 4.

Algemene conclusie:

Gelet op het uitstekend doordachte programma, met een naadloos daarop aansluitend 'toetsgebouw' en een herkenbare profilering, met de duidelijke Groningse inkleuring, concludeert het panel dat de opleiding trots mag zijn op hetgeen zij tot nu toe heeft bereikt.

Gegeven het feit dat het panel voor zowel het Nederlandse, het Engelse als het driejarige verkorte programma alle standaarden als 'goed' beoordeelt, komt het op basis van de beslisregels voor de Beperkte Opleidingsbeoordeling van de NVAO voor de hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut van de Hanzehogeschool Groningen als geheel tot het oordeel 'goed'.

Het auditpanel adviseert de NVAO om de Opleiding tot Fysiotherapeut van de Hanzehogeschool Groningen opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

Den Haag, 12 maart 2018

dr. J.W. Wierda,
voorzitter

I.A.M. van der Hoorn MSc,
secretaris

3. INLEIDING

Scope van de beoordeling

De accreditatiebeoordeling van de Opleiding tot Fysiotherapeut (hierna ook wel aangeduid als opleiding Fysiotherapie) van de Hanzehogeschool Groningen beslaat primair de voltijdse hbo-bacheloropleiding Fysiotherapie, die een Nederlandstalige en een Engelstalige (International Physiotherapy Programme, IPP) variant kent, evenals een Nederlandstalige 3-jarige variant in voltijd. De gesprekken tijdens de audit waren veelal in het Nederlands en soms in het Engels.

Vanaf 1 januari 2015 worden opleidingen in het hoger onderwijs met een vergelijkbare onderwijsinhoud in één (sub)cluster in een bepaalde periode gevisiteerd. De clustergewijze beoordeling – ook wel clustervisitatie genoemd – heeft als doel de scherpte en de vergelijkbaarheid van de oordelen te bevorderen. Bovengenoemde opleiding van de Hanzehogeschool Groningen valt samen met diverse verwante opleidingen van andere onderwijsinstellingen in de visitatiegroep 'B Opleiding tot Fysiotherapeut'. Deze opleidingen moeten allemaal in de periode voor 1 mei 2018 beoordeeld worden. De visitatiegroep bestaat naast de Hanzehogeschool Groningen uit Fontys Hogescholen, Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Utrecht, THIM Hogeschool, Saxion Hogeschool, Avans Hogeschool, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Hogeschool Leiden, Hogeschool van Amsterdam en Zuyd Hogeschool. Het auditpanel heeft voor de beoordeling het vigerende beoordelingskader van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)¹ gebruikt.

Dit rapport behandelt achtereenvolgens de bevindingen, overwegingen en conclusies van het auditpanel over de betreffende opleiding op de vier NVAO-kwaliteitsstandaarden, te weten 'beoogde leerresultaten', 'onderwijsleeromgeving', 'toetsing' en 'gerealiseerde leerresultaten'.

Naast de NVAO accreditatiebeoordeling heeft het auditpanel de opleiding tevens beoordeeld op basis van de 'Frameworks for the Assessment of Quality in Internationalisation', opgesteld door het European Consortium for Accreditation (ECA). De bevindingen hieromtrent zijn opgenomen in een separate rapportage.

Positionering van de opleiding binnen de onderwijsinstelling

De opleidingen van de Hanzehogeschool zijn ondergebracht in zeventien schools/academies. De hbo-bacheloropleiding Fysiotherapie behoort tot de Academie voor Gezondheidsstudies. Ook de hbo-bacheloropleidingen Medische Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken, Logopedie, Voeding en Diëtetiek, Mondzorgkunde en Management in de Zorg maken onderdeel uit van deze academie. Ditzelfde geldt voor de hbo-masteropleidingen Physician Assistant en Healthy Ageing Professional.

De Academie voor Gezondheidsstudies, en daarmee tevens de opleiding Fysiotherapie, is verbonden aan het lectoraat Healthy Ageing, Allied Health Care and Nursing.

Ontwikkelingen na de vorige accreditatie

De vorige accreditatie vond plaats in 2011. Het visitatiepanel had destijds drie aanbevelingen. In onderstaande tabel zijn deze aanbevelingen benoemd, geflankeerd door de verbetermaatregelen die de opleiding naar aanleiding daarvan heeft doorgevoerd.

---

¹ Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, september 2016

Tabel 1. Ontwikkelingen naar aanleiding van de vorige accreditatie

Aanbeveling	Doorgevoerde actie(s)
<p>Het visitatiepanel beveelt de opleiding aan aansluiting te zoeken bij de verschillende lectoraten waarmee ze al contacten onderhoudt voor onderzoeksvragen, waaraan studenten onder andere in het kader van hun afstuderen kunnen werken.</p>	<p>De opleiding onderhoudt een nauwe relatie met het lectoraat Healthy Ageing, Allied Health Care and Nursing, het deellectoraat Healthy Lifestyle, Ageing and Health Care en het deellectoraat Participatie en Gezondheid bij mensen met een verstandelijke en visuele beperking. Daarnaast zijn er ook verbindingen met andere lectoraten binnen de HG (onder andere het lectoraat New Business & ICT, het deellectoraat Personalized Digital Health en het lectoraat Sportwetenschap). Studenten werken in het kader van hun afstuderen aan onderzoeksopdrachten bij promovendi of postdoctorale onderzoekers bij deze lectoraten.</p>
<p>Studenten van de IPP-groep vinden de vertaalde toetsvragen in het Engels niet altijd begrijpelijk. Het visitatiepanel beveelt aan hierop scherp te blijven letten bij het (laten) vertalen van toetsen.</p>	<p>Alle docenten van het team dat lesgeeft aan het IPP zijn (verder) geschoold in het Engels (Cambridge course) en er zijn internationale docenten werkzaam in het IPP met ervaring in lesgeven in het Engels. Daarnaast is er een nieuw (gespecialiseerd) vertaalbureau in de hand genomen, waardoor de kwaliteit van vertalingen van onder andere toetsvragen beter is geworden. Voor niet EU-studenten die willen instromen in het IPP is een minimale score op de TOEFL/IELTS test verplicht, zodat ook het begrip van Engels bij studenten hoger is (taaltest TOEFL-score 550, internet based 79 of IELTS-score 6.0).</p>
<p>De docenten zijn zeer betrokken bij hun studenten. Om deze reden beveelt het visitatiepanel de opleiding aan het begeleiden van de student en het beoordelen te scheiden.</p>	<p>De opleiding Fysiotherapie heeft deze aanbeveling van het panel direct ter harte genomen en scheidt sinds het studiejaar 2011-2012 de begeleiding en-beoordeling van afstudeeronderzoeken. Voor de afstudeerstage is het vier-ogenprincipe ingevoerd in een nieuw toetsstelsel, zodat het niveau van de gerealiseerde eindresultaten door meer mensen, inclusief het werkveld, wordt beoordeeld. Daarnaast heeft de opleiding het 'kruislings toetsen' ingevoerd. Docenten toetsen dan een andere klas dan waaraan zij les hebben gegeven.</p>

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

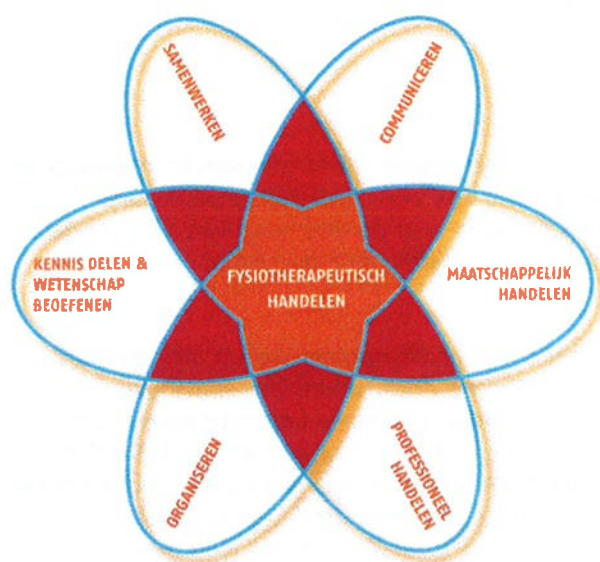
Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (assOCIate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Het uitgangspunt voor de competenties van de opleiding Fysiotherapie van de Hanzehogeschool Groningen vormen het Beroepsprofiel Fysiotherapie en het daarop gestoelde Landelijk Opleidingsprofiel Bachelor Fysiotherapie. Het huidige Beroepsprofiel Fysiotherapie is in 2014 geactualiseerd en vastgesteld door het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie (KNGF). Het Studierichtings Overleg Opleidingen Fysiotherapie (SROF) heeft in 2016 aan de hand van het geactualiseerde beroepsprofiel een onderliggend opleidingsprofiel ontwikkeld, inclusief een Body of Knowledge & Skills. De opleiding Fysiotherapie van de Hanzehogeschool participeert in het SROF en conformeert zich aan het landelijk opleidingsprofiel. Dit betekent dat zij voor haar opleiding de landelijk overeengekomen competenties hanteert.

Het landelijk Beroepsprofiel is opgebouwd aan de hand van de CanMEDS-rollen in het CanMEDS-competentieraamwerk (RCPSC, 2005). Het CanMEDS-model kan worden toegepast op alle beroepen in de gezondheidszorg. Het wordt steeds toegespitst op een specifiek zorgberoep door per rol kernvaardigheden te definiëren voor het specifieke beroep. Het SROF heeft de zeven geformuleerde CanMEDS-rollen/competenties uit het KNGF-profiel uitgewerkt in het Landelijk Opleidingsprofiel Bachelor Fysiotherapie. Dit heeft geleid tot 107 indicatoren, die wat het SROF betreft relevant en passend zijn voor een beginnend beroepsbeoefenaar.

Figuur 1. Het CanMEDS-model met in de kern het fysiotherapeutisch handelen en daaromheen de zes algemene competenties voor beroepen in de gezondheidszorg.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). Opleidingsspecifieke voorzieningen worden beoordeeld, tenzij het gaat om instellingsbrede voorzieningen waarover bij de ITK al is gerapporteerd.

Bevindingen

Instroom

Scholieren met een havo- of vwo-diploma zijn in principe toelaatbaar tot de opleiding, ongeacht het profiel dat zij hebben gevolgd. De opleiding Fysiotherapie hanteert echter wel een numerus fixus. Voor het huidige studiejaar gaat het om 285 plaatsen voor het Nederlandstalige en Engelstalige programma samen. Toelating tot de opleiding gebeurt op basis van een decentrale selectie. Sinds het collegejaar 2013-2014 ondergaan de kandidaten die zich aanmelden een selectieprocedure met een assessment. Het assessment bestaat uit een college fysiologie, een kennistoets met vragen over het college en de aangereikte leerstof, en een Motivatie en Leerstijlen Vragenlijst Hoger niveau (MLV-H). Studenten met een afgeronde mbo-4 opleiding zijn, afhankelijk van hun vooropleiding, eveneens toelaatbaar tot de opleiding. Sluit de vooropleiding onvoldoende aan, dan moeten zij één of meerdere toelatingstoetsen met goed gevolg afleggen (bv. natuurkunde en scheikunde).

Buitenlandse studenten die het IPP willen gaan volgen, moeten beschikken over een diploma dat gelijkwaardig is aan het niveau van de Nederlandse vooropleidingseisen. Verder is voor EU-studenten kennis van de Engelse taal, minimaal op havo-niveau, een vereiste. Studenten van buiten de Europese Unie moeten voldoen aan de taalttest TOEFL-score 550, internet based 79 of IELTS-score 6.0.

Het driejarige versnelde programma (3 x 80 EC) is toelaatbaar voor studenten met een vwo-diploma of een afgeronde bacheloropleiding.

Programma

Verbinding leerresultaten – programma

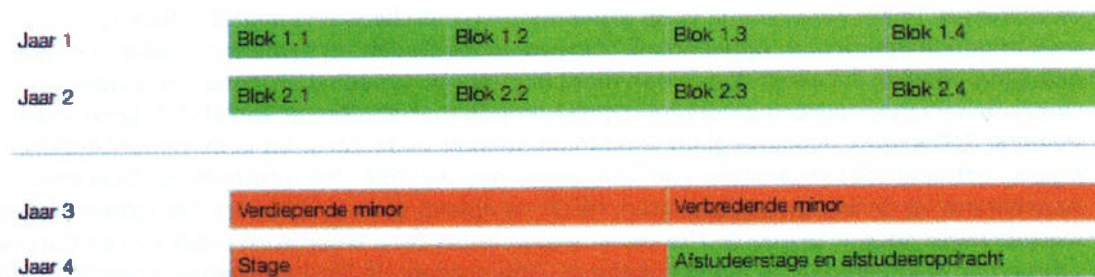
De opleiding heeft de onder standaard 1 genoemde competenties uitgewerkt in leeruitkomsten op eindniveau. Deze leeruitkomsten op eindniveau zijn vervolgens uitgewerkt naar leeruitkomsten op blokniveau; deze vormen de basis voor de inrichting van de modules. Via Osiris en via Blackboard zijn de leeruitkomsten inzichtelijk voor studenten.

Opzet en inhoud van het programma

In de eerste twee jaar van de opleiding is het programma opgebouwd uit blokken van 10 weken. Elk blok kent een module Fysiotherapeutische Zorg waarin een specifieke patiëntencategorie wordt behandeld. Zo komen onder andere de onderste extremiteit, de bovenste extremiteit, neurorevalidatie, orthopedie en hart en longen aan bod. Studenten bestuderen de normale en abnormale anatomie en fysiologie van deze patiëntencategorieën en maken studieopdrachten die hiermee samenhangen. In het eerste jaar gaat het nog om enkelvoudige problematiek. In het tweede jaar gaan studenten aan de slag met samengestelde problematiek. Het programma ziet er tevens op toe dat de patiëntencategorieën afwisselend intramuraal en extramuraal geplaatst worden.

In de eerste twee jaar bouwen de studenten hun theoretische kennis op, oefenen ze hun vaardigheden, oriënteren zij zich op de gezondheidszorg en observeren zij beroepssituaties tijdens interne stages. Daarnaast verwerven zij kennis en vaardigheden als gespreksvoering, onderzoeken en communicatie.

Het derde jaar en de eerste helft van het vierde jaar bestaan uit een verplichte minor (29 EC), een keuze minor (30 EC) en een stage van 20 weken (28 EC). De studenten kunnen deze onderdelen naar eigen inzicht inplannen. Daarin is het programma flexibel. Voor de verplichte minor kunnen de studenten kiezen uit Fysiotherapie en Kinderen, Fysiotherapie en Volwassenen of Fysiotherapie en Ouderen. Het laatste half jaar van de opleiding bestaat uit een afstudeerstage en een afstudeeronderzoek.

Figuur 2. De opbouw van het curriculum. De volgorde van de blokken in jaar 1 en 2 (8x 10 weken) ligt vast. In jaar 3 en 4 vindt het onderwijs plaats in semesters (4x 20 weken). De onderdelen in de oranje vakken kunnen in willekeurige volgorde (passend bij de student) worden ingevuld. De afstudeerstage en afstudeeropdracht vinden altijd in het laatste semester plaats.

Het driejarige versnelde programma beslaat 3 x 80 EC. In de eerste anderhalf jaar wordt vooral aandacht besteed aan de verplichte onderwishaften die betrekking hebben op het opleiden tot een breed inzetbare fysiotherapeut (jaar 1 en 2 in het vierjarige curriculum). In het tweede en derde studiejaar is plaats ingeruimd voor de minoren, stages en een afstudeeropdracht. Het onderwijs is georganiseerd en geprogrammeerd in perioden van 10 of 11 weken. De inhoud van de driejarige opleiding is hetzelfde als die van de vierjarige opleiding. De driejarige opleiding kent een hogere contacttijd en een grotere studiebelasting voor de student.

Samenhang

Het panel constateert dat het programma veel samenhang vertoont. Het curriculum kent verschillende inhoudelijke leerlijnen, zoals Pijn & Arbeid, Interculturele Communicatie, Entrepreneurship en Wetenschap/Evidence Based Practice. Deze leerlijnen zijn goed doordacht en zorgen ervoor dat door de blokken en jaren heen wordt gewerkt aan de ontwikkeling van competenties rondom deze specifieke thema's. Gaandeweg de opleiding neemt het beheersingsniveau van de competenties toe. De opleiding gebruikt de niveaus van Dreyfus om de opbouw van niveaus te definiëren en te formuleren; zo leren de studenten aan het begin van de opleiding over het functioneren van de gezonde mens en neemt naarmate de opleiding vordert de complexiteit van de te behandelen aandoeningen toe. Het panel stelt verder vast dat de opleiding in de diverse blokken op natuurlijke wijze zorgt voor dwarsverbanden tussen leerlijnen. Zo sprak het panel met een student die door de combinatie van onderzoek en ondernemerschap is gekomen tot het ontwerp (prototype) van een armkous bij lymfoedeem, die door middel van zijn pulserende werking mogelijk manuele lymfedrainage kan vervangen. Dit innovatieve product probeert hij momenteel op de markt te krijgen. Het panel hoorde meerdere van dit soort voorbeelden, waarin onderdelen uit verschillende leerlijnen samenkomen in één opdracht.

Oriëntatie op de praktijk

De oriëntatie op de beroepspraktijk is in ruime mate aanwezig in het programma. Zo kent het programma van jaar 1 een oriënterende en een interne stage. Ook in jaar 2 oefent de student praktijksituaties tijdens interne stages in elk blok. In jaar 3 en 4 volgen de externe stage van 20 weken en de afstudeerstage.

Verder werken studenten gedurende hun studie aan realistische studieopdrachten, worden er gastcolleges verzorgd door mensen uit de beroepspraktijk en werkt een groot deel van het docentenkorps als fysiotherapeut in de beroepspraktijk.

Interprofessioneel samenwerken

In de beroepspraktijk wordt de samenwerking met andere professies steeds belangrijker, zoals bijvoorbeeld die met huisartsen, orthopeden, bewegingstechnologen, ICT'ers, ergotherapeuten en diëtisten. In het programma is op grond hiervan inmiddels een aantal opleidings-overstijgende opdrachten opgenomen. Zo werken de studenten samen met studenten van de opleiding Voeding & Diëtetiek aan een module over sportvoeding. Tijdens het academieproject Ondernemerschap moeten studenten samenwerken met studenten van MBRT, Logopedie, Voeding & Diëtetiek, Mondzorgkunde en Management in de Zorg. En in de minor Healthy Ageing zitten allerlei studenten; van Verpleegkunde en MBRT tot International Business. Aansluitend bij de wens van studenten, heeft de opleiding de ambitie om het interprofessioneel werken meer nadruk te geven. Het panel ondersteunt deze ambitie en raadt de opleiding aan om verder te kijken dan de eigen academie. Opleidingen als Bio-informatica, Communicatie & Multimedia Design, Verpleegkunde, ICT, Industrieel Product Ontwerpen, Human Resource Management, Sportkunde, Toegepaste Psychologie, Lerarenopleiding Lichamelijke Opvoeding en Docent Dans bieden mogelijke aanknopingspunten voor gezamenlijke projecten.

Onderzoek

Het panel is positief over de wijze waarop de opleiding werkt aan de scholing van onderzoekende fysiotherapeuten. Dit is uitgewerkt in de leerlijn Wetenschap/Evidence Based Practice, die is afgeleid van de academiebrede standaard voor wetenschappelijke vorming. De leerlijn omvat EBP-cursussen, onderzoeksopdrachten en uiteindelijk de afstudeeropdracht. In jaar 1 voeren studenten onder begeleiding kleine praktische experimenten uit naar de betrouwbaarheid van meetinstrumenten. In jaar 2 gaan studenten op zoek naar wetenschappelijke literatuur die zij vervolgens moeten analyseren. In jaar 3 proeven studenten met name tijdens de minoren aan het uitvoeren van kwalitatief en kwantitatief onderzoek en leren zij o.a. evidence based te handelen. Dit alles mondt uiteindelijk uit in het afstudeeronderzoek aan het eind van jaar 4.

Het panel heeft een aantal onderzoeksopdrachten uit de leerlijn bekeken en is positief over de invulling en het niveau ervan. Ook de studenten met wie het panel sprak, vinden de onderzoekslijn goed opgebouwd. Zij die 'meer willen' op het gebied van onderzoek, kunnen kiezen voor het honours talentprogramma Healthy Ageing of de honoursminor Onderzoeksvaardigheden, waarin interdisciplinaire onderzoeksopdrachten worden uitgevoerd. Daarnaast is er de Helpdesk Statistiek, bemand door het lectoraat, waar studenten met vragen terecht kunnen.

Internationalisering

De visie op internationalisering bestaat niet alleen op papier, zo constateert het panel. Ook in het onderwijs wordt er op overtuigende wijze vorm aan gegeven. Zo leert de student in de leerlijn interculturele communicatie de vaardigheden om om te gaan met culturele diversiteit. Deze leerlijn kent een natuurlijke opbouw, waarbij de studenten zich allereerst bewust moeten worden van hun eigen culturele achtergrond. De opleiding heeft het panel tijdens de audit mooie voorbeelden getoond van opdrachten die bijdragen aan de ontwikkeling van internationale en interculturele kennis en vaardigheden. Zo komt in blok 1 direct een case aan de orde met een patiënt van Hindoestaanse afkomst. Ook participeren de studenten in een Skype-project met studenten van buitenlandse partnerinstellingen.

Dit project draagt bij aan de taalontwikkeling, culturele communicatievaardigheden en het cultureel bewustzijn van studenten. Bovendien geeft het studenten inzicht in de positie en invulling van fysiotherapie en fysiotherapeutisch onderwijs in andere landen. Een aantal andere voorbeelden zijn de inzet van een acteur om de interculturele vaardigheden van studenten te trainen, de lessen over culturele verschillen in ziekteperceptie, de wereldcafés en voorlichtingsbijeenkomsten om studenten te informeren en te stimuleren om in het buitenland stage te lopen. Verder bestaat het plan om in navolging van de opleiding Verpleegkunde een 'international week' te organiseren.

De aanwezigheid van IPP-studenten zorgt bovendien voor een rijke internationale leeromgeving, zo merkt het panel op. Reeds in blok 1 wordt gestart met 'the international classroom'. Het samenbrengen van nationaliteiten is voor de opleiding niet een doel op zich, maar een middel om studenten breder te leren kijken dan de eigen kaders waarbinnen zij leven. Het panel vindt dit een waardevolle insteek en ziet dit terug in diverse aspecten en opdrachten binnen de opleiding.

Het panel heeft naast het NVAO-beoordelingskader, de opleiding ook beoordeeld op de criteria behorende bij het Bijzonder Kenmerk Internationalisering. Deze beoordeling is uitgevoerd op basis van de 'Frameworks for the Assessment of Quality in Internationalisation', opgesteld door het European Consortium for Accreditation (ECA). De bevindingen hieromtrent zijn opgenomen in een separate rapportage.

Profilering

Zoals bij standaard 1 vermeld, profileert de Groningse opleiding Fysiotherapie zich met name op het gebied van internationalisering en op het thema healthy ageing. Voorgaande paragraaf maakt duidelijk dat de internationale dimensie nadrukkelijk aanwezig is in het onderwijs. Het hogeschoolthema healthy ageing is heel breed. Het panel ziet dit thema met name op impliciete wijze (met andere benamingen) terugkomen in het programma. In het eerste jaar gaat het bijvoorbeeld over de preventie van ongezond gedrag.

Waar in het buitenland healthy ageing nog vaak wordt geassocieerd met ouderen, benadert de Hanzehogeschool dit thema vanuit een breder perspectief. Healthy ageing speelt even zozeer een rol bij kinderen als bij volwassenen. Hier zijn dan ook de drie verplichte keuzeminoren op gebaseerd: Fysiotherapie en kinderen, Fysiotherapie en volwassenen en Fysiotherapie en ouderen. Daarnaast kunnen de fysiotherapie-studenten deelnemen aan de vrije keuzeminor Healthy Ageing, waaraan ook studenten van andere opleidingen kunnen deelnemen. Al deze minoren worden verzorgd in samenwerking met het lectoraat Healthy Ageing, Allied Health Care and Nursing. Ook de aanstelling van visiting professor Bautmans uit België is goeddeels gebaseerd op zijn expertise op het gebied van healthy ageing.

Verder merkt het panel op dat ook het hogeschool brede thema ondernemerschap via de leerlijn Entrepreneurship duidelijk in het curriculum is verankerd en inmiddels zelfs een aantal studenten heeft aangezet om (tijdens hun studie) een onderneming te starten.

Het panel spreekt zijn waardering uit voor de voortreffelijke wijze waarop de opleiding de krachtige profilering (standaard 1) in het programma weet op te nemen en nadrukkelijk tot leven laat komen.

Docenten

Het docententeam kent een zeer hoog opleidingsniveau. Dertien docenten (20%) is gepromoveerd en nog eens vier docenten werken momenteel aan hun PhD-onderzoek. Het team vertegenwoordigt een breed scala aan specialismen, waaronder hartlongpathologie, manuele therapie, geriatrie en neurologie. Naast fysiotherapeuten bestaat het team o.a. uit docenten die psychologie, geneeskunde, bewegingswetenschappen en communicatie gestudeerd hebben.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

De opleiding heeft haar toetsbeleid vastgelegd in het document 'Toetsing opleiding Fysiotherapie' uit 2017. Het nauwkeurig beschreven toetsbeleid vormt een uitstekende basis voor de totstandkoming van relevante en kwalitatief goede toetsen, zo stelt het panel vast. Hierin speelt het continu doorlopen van de PDCA-cyclus een belangrijke rol.

De opleiding heeft een aantal relevante uitgangspunten geformuleerd voor de relatie tussen het curriculum en de toetsen. Dit betekent onder andere dat toetsen congruent zijn met de opleidingskwalificaties, dat toetsresultaten richtinggevend zijn voor het verdere leren, dat toetsen het leren sturen en dat toetsen functioneel zijn voor beslismomenten. Een ander belangrijk uitgangspunt voor het toetsbeleid van de opleiding is dat beroepsrealistische opdrachten het leerproces sturen.

Afgeleid van de opleidingscompetenties, zijn voor iedere onderwijseenheid leeruitkomsten opgesteld. Om er zeker van te zijn dat de leeruitkomsten daadwerkelijk worden getoetst, is voor vrijwel iedere toets een toetsmatrijs opgesteld. De toetscommissie heeft de afgelopen jaar de toetsmatrijzen geactualiseerd en deze meer uniform gemaakt. Daarbij heeft zij ook gekeken naar de opbouw over de jaren heen. Op basis van de geactualiseerde toetsmatrijzen zijn de toetsen – waar nodig – enigszins aangepast.

De opleiding maakt gebruik van een mix van toetsvormen. Voor het toetsen van kennis van feiten en begrippen maakt men gebruik van MC-toetsen, mondelinge toetsen en open vragen. Bij het toetsen van vaardigheden worden de opdrachten geconstrueerd volgens (i) het principe van afnemende opleidingssturing en (ii) het principe van toenemende beroepsintegratie. Deze principes leiden tot vier scenario's voor het construeren van vaardigheidstoetsen, waarbij bij elk scenario één of meerdere toetsvormen passen. Dit leidt tot het gebruik van o.a. vaardigheidstoetsen, reflectieverslagen, portfolio, geïntegreerde blokgebonden praktijktoetsen, performance assessments en project- en stageverslagen.

Op dit moment kent de opleiding Fysiotherapie nog relatief veel summatieve toetsen. De landelijke tendens is echter dat er steeds meer nadruk komt te liggen op de ontwikkeling van de student, formatieve toetsing en het geven van feedforward, etc. De opleiding ziet het belang van deze ontwikkeling en werkt daarom momenteel aan het opnemen van meer formatieve toetsing in het programma. Het panel vindt dit een positieve ontwikkeling.

In de uitvoering van haar toetsbeleid heeft de opleiding een aanzienlijk aantal adequate mechanismen die zorgen voor kwalitatief goede toetsing. Naast validiteit, betrouwbaarheid en transparantie, heeft de opleiding ook kwaliteitscriteria opgesteld op het gebied van authenticiteit, accuraatheid, generaliseerbaarheid, extrapoleerbaarheid en bruikbaarheid. Zo worden toetsen voor afname altijd met een collega besproken, wordt bij alle toetsing van praktijkvaardigheden in jaar 2 kruislings getoetst (studenten worden getoetst door een andere docent dan door degene van wie zij les hebben gehad), worden toetsen in de afstudeerfase altijd door minimaal twee examinatoren beoordeeld en worden kalibratiesessies georganiseerd. De daadwerkelijke kwaliteit van toetsen wordt op verschillende manieren en met verschillende stakeholders geëvalueerd.

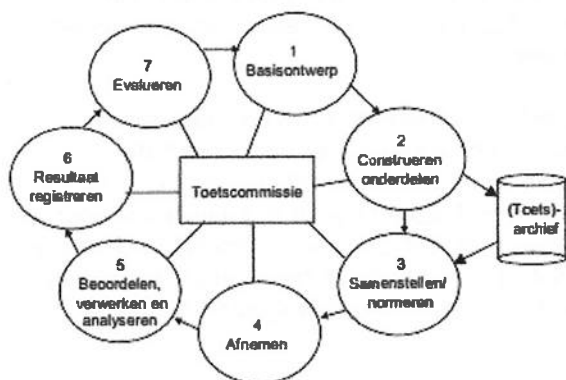
Zowel de docent als de toetscommissie analyseert een gemaakte toets. Na afloop van een toets worden ook studentevaluaties afgenomen, die worden besproken in de evaluatievergadering na elk blok. Tijdens dit overleg zijn onder andere vertegenwoordigers uit de toetscommissie, curriculumcommissie, kwaliteitszorgcommissie en het studentenpanel aanwezig. De studenten met wie het panel sprak zijn overigens positief over de toetsing. Dit wordt nog eens bevestigd door het feit dat er bij de examencommissie vrijwel geen bezwaren binnenkomen over de toetsen.

Examen- en toetscommissie

De opleiding heeft een eigen examen- en toetscommissie. De examencommissie bestaat uit vier leden, en één extern lid van een andere opleiding van de Academie voor Gezondheidsstudies, en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. De commissieleden worden voorgedragen door de opleidingsmanagers van Fysiotherapie op basis van hun expertise op het gebied van toetsing en wet- en regelgeving. De leden worden officieel benoemd door de dean van de academie. Op basis van de gesprekken en het zeer uitgebreide jaarverslag stelt het panel vast dat de examencommissie haar wettelijke taken op gedegen wijze uitvoert. De leden van de examencommissie worden zeer ruim gefaciliteerd door het management. Er vindt professionalisering plaats; niet alleen van de commissieleden, maar ook van de examinatoren. Bijna alle docenten, en zeker degenen die als examinator zijn aangesteld, zijn in het bezit van een BKE- of SKE-kwalificatie.

Naar aanleiding van het inspectieonderzoek naar het functioneren van examencommissies (rapport 'Verdere versterking') heeft de examencommissie werk gemaakt van de aanbevelingen in dat rapport. Zij heeft een eigen quickscan ontwikkeld, die zij jaarlijks toepast. Op de agenda voor volgend jaar staan onder andere het actualiseren van de informatievoorziening over procedures, regelingen etc. en verdere deskundigheidsbevordering van de examencommissie, met name op juridisch vlak.

De examencommissie heeft zicht op het eindniveau van de afstudeerders. Daarnaast worden ook via het lectoraat en het SROF jaarlijks onderzoeken en kalibraties uitgevoerd in relatie tot het afstudeerniveau.

Figuur 3. Toetscyclus opleiding Fysiotherapie

De toetscommissie moet hier elk jaar opnieuw akkoord op geven. Het afgelopen jaar heeft de toetscommissie zich specifiek beziggehouden met het actualiseren van toetsmatrijzen.

Afstuderen

De opleiding toetst het eindniveau in het laatste semester van het vierde jaar. Hier worden de beoogde leerresultaten op eindniveau beoordeeld. Het afstudeerprogramma bestaat uit een afstudeeropdracht van 15 EC en een afstudeerstage van 14 EC.

De toetscommissie kijkt onder de verantwoordelijkheid van de examencommissie naar de kwaliteit van examens en tentamens. De commissie bestaat uit vier leden, waarvan er één tevens lid is van de examencommissie. De toetscommissie komt acht keer per jaar bijeen en voert haar taken uit aan de hand van de toetscyclus, zoals die hiernaast is weergegeven (zie figuur 3).

Via de toetscyclus worden alle documenten met betrekking tot toetsing (toetscriteria, BART, toetsvragen voor de toetsbank) jaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Tijdens de afstudeeropdracht werkt de student als beroepsontwikkelaar aan het uitvoeren van een literatuuronderzoek, het ontwikkelen van een beroepsproduct onderbouwd met een literatuurstudie en/of het oplossen van een praktijkprobleem. Het resultaat van de afstudeeropdracht is een afstudeerscriptie, met daarin een beschrijving van een praktijkgericht onderzoek of literatuurstudie. Afhankelijk van de opdracht en de vraag uit de beroepspraktijk breidt de student dit uit met een beroepsproduct (bv. voorlichtingsmateriaal, een behandelprotocol of behandelprogramma). De afstudeeropdracht wordt zoveel mogelijk gekoppeld aan de praktijk (in combinatie met de afstudeerstage). Studenten die hun afstudeeropdracht uitvoeren bij een lectoraat, voeren een aparte afstudeerstage uit. Op dit moment worden de onderzoeksopdrachten veelal geformuleerd door de beroepspraktijk. Om beter aan te sluiten bij de kennisagenda van het lectoraat, is het streven van de opleiding om studenten in de toekomst te laten kiezen uit onderwerpen die aansluiten bij de onderzoeksthema's van het lectoraat. Het panel vindt dit een mooie ontwikkeling.

De toetsing en beoordeling van de afstudeeropdracht vindt plaats op basis van (i) een afstudeerscriptie, eventueel uitgebreid met een beroepsproduct, (ii) een individuele presentatie en (iii) een individueel reflectieverslag met competentieverantwoording. De beoordeling van de afstudeerscriptie wordt uitgevoerd door twee onafhankelijke beoordelaars (niet de begeleider). De beoordeling van de presentatie en het individueel reflectieverslag wordt uitgevoerd door de docentbegeleider. Het eindcijfer van de afstudeeropdracht wordt gevormd door een gewogen gemiddelde van de beoordeling van de afstudeerscriptie enerzijds en de beoordeling van de presentatie en reflectie anderzijds in de verhouding 3:1. Alle onderdelen moeten voldoende zijn.

Tijdens de parttime afstudeerstage van 20 weken voert de student alle werkzaamheden uit die een fysiotherapeut verricht. De afstudeerstage bouwt voort op de externe stage in jaar 3. De student bouwt tijdens deze twee stageperiodes een eindportfolio op. In dat portfolio zitten meerdere beroepsproducten die door verschillende docenten tijdens diverse stages beoordeeld zijn. Onder andere het klinisch redeneervermogen van studenten wordt door middel van de stage beoordeeld. Naast stagewerkplannen, tussen- en eindbeoordelingen en stageverslagen, bevat het portfolio ook producten als een Critical Appraisal of a Topic (CAT) en verschillende vormen van verslaglegging gericht op onder andere DTF (Directe Toegankelijkheid Fysiotherapie) en EPD (Elektronisch Patiënten Dossier). Deze beroepsproducten worden allemaal beoordeeld door verschillende docenten.

Het panel acht de wijze waarop de opleiding het afstudeerniveau toetst, relevant en representatief voor het werk van een startend fysiotherapeut. Het panel heeft de beoordelingsformulieren behorende bij het afstuderen bekeken en komt tot de conclusie dat deze er zeer verzorgd, uniform en werkbaar uitzien. Ditzelfde geldt overigens ook voor de beoordelingsformulieren van tussentijdse toetsen, die een duidelijke verbinding laten zien met de toetsmatrijzen. De feedback op de beoordelingsformulieren is transparant en adequaat en maakt dat de beoordeling – ook voor externen - in grote mate navolgbaar is.

Weging en Oordeel

In aanmerking genomen dat de opleiding beschikt (i) over een zorgvuldig uitgewerkt toetsplan (ii) over toetsen die nauwgezet aansluiten bij de geformuleerde leerdoelen en ten dienste staan van het leerproces van studenten, en (iii) over beoordelingsformulieren die helder en werkbaar zijn, (iv) de examencommissie en toetscommissie bovendien een resultaatgerichte werkwijze hanteren op basis van een intensieve PDCA-cyclus en (v) het afstudeerproces stevig borgt dat alle competenties op eindniveau worden getoetst, komt het panel op standaard 3 tot het oordeel 'goed'.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk functioneren

De vertegenwoordigers uit het werkveld met wie het panel sprak zijn positief over de studenten van de bacheloropleiding Fysiotherapie van de Hanzehogeschool Groningen. De Groningse student wordt volgens hen gekenmerkt door de internationale oriëntatie, het met elkaar leren en hun goede onderzoeksvaardigheden. Het werkveld is positief over de veranderingen die de opleiding – mede naar aanleiding van hun inbreng – de afgelopen jaren heeft doorgevoerd. Het werkveld merkt op dat de studenten die recent bij hen stage hebben gelopen, nadrukkelijk oog hebben voor de algehele gezonde leefstijl en niet alleen zijn gericht op de puur fysiotherapeutische behandeling.

Het panel sprak onder andere met het hoofd van de medische staf van Ajax Cape Town – een satellietclub van AFC Ajax - over de kwaliteit van de Hanzehogeschool. Hanzehogeschool is voor Ajax Cape Town de hofleverancier van stagiairs omdat zij volgens hen kwalitatief het beste zijn en daarnaast ook interessante onderzoeken doen waarvan de voetbalclub kan profiteren. De gepaste wijze waarop de studenten omgaan met culturele diversiteit is voor Ajax Cape Town bovendien van belang, want bij de club spelen voetballers uit diverse Afrikaanse landen.

De alumni merken op dat de opleiding de afgelopen jaren aanzienlijk vernieuwd is. Zo hebben zij nooit geleerd om verslaglegging te doen, terwijl dat nu wel in de opleiding zit. Overigens zijn de alumni met wie het panel sprak zeker goed terechtgekomen in het werkveld. Dit geldt zowel voor de Nederlandse als de buitenlandse studenten. Een deel van de studenten kan na de studie direct aan de slag bij hun stagebedrijf. Sommigen kiezen ervoor door te studeren, wat over het algemeen ook voorspoedig verloopt. Een deel van de buitenlandse studenten gaat in Nederland aan de slag. Een ander deel gaat in het eigen land aan het werk. In een aantal gevallen - afhankelijk van de wetgeving in eigen land - moeten zij hiervoor nog een extra opleiding of cursus volgen. Het panel sprak met een Duitse alumna, die aangaf zich met haar opleiding aan de Hanzehogeschool beter gekwalificeerd te vinden dan haar in Duitsland opgeleide collega's.

Eigen oordeel van het auditpanel over de gerealiseerde leerresultaten

Het panel heeft van vijftien studenten, afgestudeerd in 2015 t/m 2017, de afstudeerwerken (inclusief ingevulde beoordelingsformulieren) bestudeerd. Het betrof tien studenten uit het Nederlandse programma en vijf studenten uit het International Physiotherapy Programme. Het panel heeft alle vijftien afstudeeronderzoeken en de bijbehorende stageverslagen, aan de hand waarvan de opleiding het eindniveau van de studenten beoordeelt, aan een review onderworpen met gebruikmaking van het beoordelingsformulier van de opleiding zelf.

Het panel is van oordeel dat de studenten aan de hand van de afstudeeronderzoeken en stageverslagen laten zien dat zij de beoogde leerresultaten ruim behalen. De stageverslagen zijn reflectief; het taalgebruik in de reflecties kan formeler, maar is over het algemeen correct. De panelleden kunnen zich in grote lijnen vinden in de cijfers die door de examinatoren zijn gegeven aan de eindwerken.

Het panel begreep van de opleiding dat ambitieuze studenten ervoor kunnen kiezen om een onderzoek uit te voeren waarbij zij onderzoeksmethodes of tests gebruiken die het bachelorniveau te boven gaan. Het panel vindt dit op zich een mooi uitgangspunt, dat past bij het belang dat de Hanzehogeschool hecht aan excellentie en honoursonderwijs. Bij een aantal eindwerken dat het panel zag, pakt dit goed uit en resulteert dit in een scriptie die in de buurt komt van masterniveau. Het blijkt echter niet altijd helemaal goed te gaan. Het panel constateert dat bij twee eindwerken de studenten zich enigszins hebben vertild aan hun ambitie. Deze studenten hebben de geavanceerde tests (onder andere interpretatie van Bland-Altman plots) niet helemaal op de juiste wijze uitgevoerd, waardoor de getrokken conclusies niet volledig juist zijn. Ondanks dat de opleiding ambitieuze studenten reeds de mogelijkheid biedt om extra lessen te volgen op het gebied van (wetenschappelijk) onderzoek in aanloop naar en tijdens hun afstuderen, raadt het panel de opleiding aan om de begeleiding van deze studenten nog iets strakker te organiseren. Wel concludeert het panel uit de bestudeerde eindwerken dat alle studenten met hun eindwerk (en stage) duidelijk laten zien over een bovengemiddeld hbo-bachelorniveau te beschikken.

Weging en Oordeel

Het panel stelt vast dat sommige ambitieuze studenten die kiezen voor een complexere onderzoeksmethode (vergelijkbaar met masterniveau) deze niet helemaal correct ten uitvoer brengen, maar concludeert tevens dat (i) de eindwerken en de stageverslagen over de volle breedte getuigen van een bovengemiddeld bachelorniveau, (ii) de beoordeling van de opleiding aansluit op die van het panel en (iii) het werkveld uitermate positief is over de kwaliteit van de afgestudeerden. Op grond hiervan komt het auditpanel op Standaard 4 tot het oordeel 'goed'.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het auditpanel trof een opleiding aan met een passend en profilerend competentieprofiel en een even gedegen als uitdagend onderwijsprogramma, gebaseerd op stevig geëxpliciteerde keuzes resulterend in een duidelijk Gronings profiel. De kwaliteit van het docententeam is uitstekend en de voorzieningen zijn ruim op orde. Het toetsprogramma is verzorgd en de eindwerken van de afgestudeerden getuigen van een stevig bachelorniveau.

Gegeven het feit dat het panel voor alle varianten van de bacheloropleiding de standaarden 1, 2, 3 en 4 als 'goed' kwalificeert, komt het panel op basis van de beslisregels voor de Beperkte Opleidingsbeoordeling van de NVAO voor de hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut van de Hanzehogeschool Groningen als geheel tot het oordeel 'goed'.

Het panel adviseert de NVAO om de hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut van de Hanzehogeschool Groningen opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

6. AANBEVELINGEN

Het panel wil de opleiding graag enkele aanbevelingen meegeven, maar is van mening dat de opleiding dusdanig goed over haar keuzes heeft nagedacht dat er slechts twee aanbevelingen voortvloeien uit de visitatie.

Onderzoek t.b.v. klinisch handelen en wetenschappelijk onderzoek

Allereerst wil het panel de opleiding in overweging meegeven om een duidelijker onderscheid te maken tussen enerzijds het interpreteren van onderzoek om het klinisch handelen te ondersteunen (evidence-based practice, bachelor niveau) en anderzijds het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek (master niveau). Dit kan bijvoorbeeld geoperationaliseerd worden door in de afstudeeropdrachten meer focus te leggen op goed klinisch handelen (middels bijvoorbeeld een evidence-based case report) in aanvulling op het huidige reflectieverslag (stageproces). Daarnaast kan een grotere betrokkenheid van de lectoraten in de wetenschappelijke projecten helpen om alle studenten te laten participeren in bestaande projecten (rol van assistent-onderzoeker) in plaats van hen zélf kleinschalige onderzoekjes te laten uitvoeren die soms een lage methodologische kwaliteit kennen en waarvan de resultaten het niet toelaten om enigszins te generaliseren naar een grotere populatie.

Afstemming vakinhoud

Het tweede punt dat het panel wil noemen is de afstemming van docenten op de inhoud van een vak. Sommige docenten gebruiken heel veel hands-on technieken en andere docenten geven juist de voorkeur aan hands-off technieken. Dat verschil wordt door studenten soms opgemerkt als zij spreken met studenten uit een andere groep. Zo gebruikt de ene docent graag McKenzie en de andere Mulligan. Doordat de studenten door de jaren heen les krijgen van verschillende docenten, krijgen zij inzicht in deze verschillende visies, inzichten en methoden. Dat is fijn, want het betekent dat studenten kunnen putten uit een breed scala aan behandeltechnieken. Het panel wil de opleiding, en in het bijzonder de docenten onderling, wel meegeven ook zelf scherp te hebben waar de voorkeur van iedere docent ligt (en waar de verschillen zitten) en de studenten de voors en tegens van de diverse technieken mee te geven.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Hanzehogeschool Groningen hbo-bachelor Opleiding tot Fysiotherapeut voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Goed
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Goed
Standaard 3. Toetsing	Goed
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Goed
Algemeen eindoordeel	Goed

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bachelor Opleiding tot Fysiotherapeut, Hanzehogeschool Groningen, 21 en 22 november 2017.

Programma visitatie opleiding Fysiotherapie, Hanzehogeschool Groningen

Overzicht panelleden

Naam	Rol
Dr. Wes Wierda	Voorzitter/Chair
Prof. dr. Raoul Engelbert	Lid/Member
Dr. David Beckwée	Lid/Member
Drs. Gert-Jan Kordes	Lid/Member
Femke Schepers	Studentlid/Student member
Inge van der Hoorn MSc	Secretaris/Secretary

Programma

Datum locatiebezoek:

Dinsdag 21 november 2017

Locatie:

Academie voor Gezondheidsstudies, Wiebengacomplex,
Petrus Driessenstraat 3, 9714 CA Groningen, lokaal A025
(Wiebengazaal) en lokaal A011 (ontvangst)

Tijd	Gesprekspartners (inclusief namen en functies)	Gespreksonderwerpen
08.15 - 08.30	<ul style="list-style-type: none"> Jan Peter Landsman MBA (Opleidingsmanager Fysiotherapie) Karin Sulmann MBA (Opleidingsmanager Fysiotherapie) Drs. Albert Verstallen (Projectleider accreditatie Fysiotherapie) 	Inloop & ontvangst auditpanel
08.30 - 09.30	Vooroverleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> Vooroverleg Bestudering documenten ter inzage
09.30 - 09.50	Thema 1: Internationalisering van het curriculum <ul style="list-style-type: none"> Alberto lo Brutto (Student IPP cohort 2015) Moniek Wezeman (Student cohort 2015) Henk Willemsen MSc (Docent, hogeschooldocent internationalisering) 	Presentatie naar aanleiding van thema 1 Internationalisering van het curriculum (Engels)
09.50-10.30	Opleidingsmanagement <ul style="list-style-type: none"> Jan Peter Landsman MBA (Opleidingsmanager Fysiotherapie) Karin Sulmann MBA (Opleidingsmanager Fysiotherapie) Prof. Dr. Cees van der Schans (Leading Lector lectoraat Healthy Ageing, Allied Health Care & Nursing) Drs. Arwin Nimis (Dean Academie voor Gezondheidsstudies) 	Kennismaking en vaststellen agenda: <ul style="list-style-type: none"> eigenheid opleiding / positionering & profilering ambities hbo-niveau relatie beroepenveld internationale oriëntatie: beleid, ambitie en internationalisering van het curriculum onderzoekdimensie
10.30 - 10.45	Pauze / Intern overleg	<ul style="list-style-type: none"> Intern overleg Bestudering documenten ter inzage
10.45 - 11.30	Studenten Nederlands programma <ul style="list-style-type: none"> Veerle Jansen (cohort 2016, vz studentpanel) Anouk Benedictus (cohort 2016, lid opleidingscommissie) Nanda van den Berg (cohort 2015, vz FSV Fysiek) Ilse Groen (cohort 2014) Yvon Hagoort (cohort 2014, lid AMR, oud secr FSV Fysiek) Merel Hilgersom (cohort 2015, lid KNGF studentenraad) Sacha Pekkeriet (cohort 2015, oud lid cie kwaliteitszorg) Caroline Tan (cohort 2014, oud vz studentpanel, oud lid cie kwaliteitszorg) Iris Winkelhorst (cohort 2015, lid opleidingscommissie) 	Onderwijsleeromgeving en toetsing: <ul style="list-style-type: none"> inhoud en vormgeving regulier programma aansluiting kwaliteit en relevantie programma studeerbaarheid / studiebegeleiding kwaliteit docenten opleidingsspecifieke voorzieningen toetsen en beoordelen internationale oriëntatie en internationalisering van het curriculum
11.30 - 12.00	Thema 2: Medewerkers en internationalisering <ul style="list-style-type: none"> Karin Sulmann MBA (Opleidingsmanager Fysiotherapie) Henk Willemsen MSc (Docent, Hogeschooldocent internationalisering) Reina Berghuis MSc (Docent) Eric Dijkstra MSc (Docent) Dr. Paul Hodselmans (Hogeschooldocent, postdoc, leerlijn wetenschap) Dr. Fiona McGowan (Docent) 	Presentatie naar aanleiding van thema 2 door Reina Berghuis en Eric Dijkstra. Gesprek over <ul style="list-style-type: none"> docentmobiliteit scholing de internationale docent

Tijd	Gesprekspartners (inclusief namen en functies)	Gespreksonderwerpen
12.00 - 12.15	Pauze / Intern overleg	<ul style="list-style-type: none"> • Intern overleg • Bestudering documenten ter inzage
12.15 - 12.35	Thema 3: International Physiotherapy Programme (IPP) en International Classroom <ul style="list-style-type: none"> • Marjo Blok MSc (Docent, voorzitter toetscommissie, coördinator IPP) • Marlene Perino (Student cohort 2016) • Seannie Tarpey (Student cohort 2015) 	Presentatie naar aanleiding van thema 3 International Physiotherapy Programme (IPP) en International Classroom (Engels)
12.35 - 13.15	Lunch auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> • Intern overleg • Bestudering documenten ter inzage
13.15 - 14.00	Studenten IPP <ul style="list-style-type: none"> • Anna Lena Paus (cohort 2015) (Duitsland) • Alberto Lo Brutto (cohort 2015) (Italië) • Seannie Tarpey (cohort 2015) (Ierland) • Sanne Rodenburg (cohort 2016, lid studentpanel) (Nederland) • Chris Attai (cohort 2016) (Inwoner Trinidad en Tobago) • Carolin Bullmann (cohort 2016) (Duitsland) • Marlene Perino (cohort 2016) (Italië) • Safa Farhat (cohort 2016) (Pakistan) 	Onderwijsleeromgeving en toetsing: <ul style="list-style-type: none"> • inhoud en vormgeving IPP • aansluiting • kwaliteit en relevantie programma • studeerbaarheid / studiebegeleiding • kwaliteits docenten • opleidingsspecifieke voorzieningen • toetsen en beoordelen • internationale oriëntatie en internationalisering van het curriculum (Engels)
14.00 - 15.15	Docenten / Postdocs / Lectoren <ul style="list-style-type: none"> • Dr. Sandra Jorna (Hogeschooldocent, postdoc, minoren) • Marleen Hazeveld MSc (Hogeschooldocent, stages, ondernemerschap) • Dr. Hans van de Leur (Hogeschooldocent, postdoc) • Dr. Miriam van Ittersum (Hogeschooldocent, postdoc, voorzitter curriculumcommissie) • Roland Reezigt MSc, PhD-cand (Docent) • Rik Kranenburg MSc, PhD-cand (Docent) • Rosa Domburg MSc (Docent) • Jos Vloet MA (Docent) • Dr. Hans Hobbelen (Lector) • Dr. Aly Waninge (Lector) • Baudina Visser MSc, PhD-cand (Docent, voorzitter opleidingscommissie) 	Samenhangende onderwijsleeromgeving: <ul style="list-style-type: none"> • inhoud en vormgeving regulier programma • inhoud en vormgeving IPP • leeruitkomsten • eigen inkleuring programma • onderzoekslijn • lectoraat en kenniskring • interactie onderwijs en onderzoek • praktijkcomponenten / stage • internationale oriëntatie en internationalisering van het curriculum • aansluiting instromers • relatie docenten beroepenveld • eigen deskundigheid docenten • opleidingsspecifieke voorzieningen • toetsen en beoordelen • borging niveau
15.15 - 16.30	Materiaalinzage, rondleiding langs opleidings-specifieke voorzieningen en productenmarkt	<ul style="list-style-type: none"> • bestudering materiaal ter inzage • verificatie opleidingsspecifieke voorzieningen • best practices van de opleiding door studenten en docenten
16.30 - 17.15	Thema 4: Internationaal netwerk <ul style="list-style-type: none"> • Henk Willemsen MSc (Docent, hogeschooldocent internationalisering) • Jolanda van Lieshout MSc (Docent, buitenlandstages) • Egbert Hoffhuis MSc (Docent) • Dr. Paul Hodselmans (Hogeschooldocent, postdoc, leerlijn wetenschap) • Marleen Hazeveld MSc (Hogeschooldocent, stages, ondernemerschap) 	Presentatie naar aanleiding van thema 4 door Jolanda van Lieshout en Egbert Hoffhuis. Gesprek over <ul style="list-style-type: none"> • partneruniversiteiten en hogescholen • IPP alumni netwerk • visiting professors • ontwikkelingssamenwerking
17.15 - 17.30	Pauze / Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> • Intern overleg • Bestudering documenten ter inzage
17.30 - 17.45	Pending issues <ul style="list-style-type: none"> • Alle medewerkers zijn beschikbaar 	<ul style="list-style-type: none"> • (indien van toepassing)

Programma**Datum locatiebezoek:**

Woensdag 22 november 2017

Locatie: Academie voor Gezondheidsstudies, Wiebengacomplex,
Petrus Driessenstraat 3, 9714 CA Groningen, lokaal A025
(Wiebengazaal) en lokaal A011 (ontvangst)

Time	Partners	Subjects
08.15 – 08.30	<ul style="list-style-type: none"> • Jan Peter Landsman MBA (Opleidingsmanager Fysiotherapie) • Karin Sulmann MBA (Opleidingsmanager Fysiotherapie) • Drs. Albert Verstallen (Projectleider accreditatie Fysiotherapie) 	Inloop & ontvangst auditpanel
08.30 – 08.45	Vooroverleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> • Vooroverleg • Bestudering documenten ter inzage
08.45 – 09.05	Thema 5: Internationale studentmobiliteit <ul style="list-style-type: none"> • Henk Willemsen MSc (Docent, hogeschooldocent internationalisering) 	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie naar aanleiding van thema 5 Internationale studentmobiliteit (Engels)
09.05 – 09.45	Alumni / Werkveld <ul style="list-style-type: none"> • Neeltje Poelstra (Alumnus, stagebegeleider) • Gijsbert Vogelzang (Alumnus, stagebegeleider) • Mathijs van der Woerd (Stagebegeleider) • Tom Kroon (Stagebegeleider) • Hugo Ouwendijk (Lid Werkveldadviescommissie, stagebegeleider, KNGF) • Henk Boersma (Lid Werkveldadviescommissie, stagebegeleider) • Henk Mein (Lid Werkveldadviescommissie, stagebegeleider) • Mareike Schoeneberger (Alumnus IPP) 	<ul style="list-style-type: none"> • kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) • functioneren in de praktijk of vervolgopleiding • actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma • andere wensen vanuit het werkveld • eigen inkleuring opleiding • stage en begeleiding • onderzoekscomponent • gerealiseerd niveau • internationale oriëntatie en internationaal werkveld
09.45 – 10.15	Internationaal werkveld <ul style="list-style-type: none"> • Jolanda van Lieshout MSc (Docent, buitenlandstages) • Caspar Mijlius (Hoofdinstructeur praktijkonderwijs) 	Gesprek met internationaal werkveld via Skype-verbinding. Stagiaires en partner in Capetown, Zuid Afrika (Engels) Gesprek vindt plaats in ruimte A031
10.15 – 10.30	Pauze / Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> • Intern overleg • Bestudering documenten ter inzage
10.30 – 11.15	Examencommissie / Toetscommissie <ul style="list-style-type: none"> • Ynske Smit MSc (Docent, lid toetscommissie) • Marjo Blok MSc (Docent, voorzitter toetscommissie, coördinator IPP) • Martin Brouwer MSc (Docent en docent honoursprogramma, lid examencommissie, lid toetscommissie) • Peter Klomp MSc (Docent, voorzitter examencommissie, lid HMR) • Dr. Cornill Blauw-Hospers (Docent, lid examencommissie, stagecoördinator) • Drs. Karin Liebrand (Extern lid examencommissie) 	<ul style="list-style-type: none"> • bevoegdheden, taken en rollen • relatie tot het management • relatie tot de toetscommissie • kwaliteitsborging toetsen en beoordelen • kwaliteitsborging afstuderen
11.15 – 11.30	Pauze / Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> • Intern overleg • Bestudering documenten ter inzage
11.30 – 12.15	Lid CvB en Dean <ul style="list-style-type: none"> • Dr. Paul van der Wijk (Lid College van Bestuur) • Drs. Arwin Nimis (Dean Academie voor Gezondheidsstudies) 	<ul style="list-style-type: none"> • kwaliteit opleiding en zorgdomein • internationale oriëntatie: beleid, ambitie en uitwerking • samenwerking met internationale partners
12.15 – 12.30	Pending issues <ul style="list-style-type: none"> • Alle medewerkers zijn beschikbaar 	<ul style="list-style-type: none"> • (indien van toepassing)
12.30 – 13.15	Lunch en intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> • Bepaling voorlopige beoordeling op basis van NVAO en ECA standaarden
13.15 – 13.45	Terugkoppeling en afsluiting <ul style="list-style-type: none"> • Alle medewerkers zijn welkom 	

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland" van September 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de opleiding.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde leerresultaten worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken'.

Het oordeel van het auditteam, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de betreffende opleiding(en) voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien i) standaard 1 'onvoldoende' is, ii) een of twee standaarden 'onvoldoende' en herstel binnen twee jaar niet realistisch en haalbaar is of iii) drie of meer standaarden 'onvoldoende'.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'voldoende' zijn indien ten minste twee standaarden 'voldoende' zijn, waaronder in elk geval standaard 1, en herstel van de tekortkoming(en) bij de 'onvoldoende' standaarden realistisch en haalbaar is binnen twee jaar.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal 'voldoende' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III   Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatie Fysiotherapie
- Beroepsprofiel fysiotherapie
- National Diploma Supplement Fysiotherapie
- Landelijk Opleidingsprofiel Bachelor
- Literatuurlijst Fysiotherapie 2017-2018 / Booklist IPP 2017-2018
- Notitie Internationalisering Opleiding Fysiotherapie
- Degree Programme Profile Physiotherapy
- Onderwijsvisie 2020
- Strategisch Beleidsplan Vernieuwen in Verbinding 2016-2020
- Trends en ontwikkelingen
- Toetsbeleid 2017
- Werkboek Toetsen en beoordelen
- Onderwijs- en examenregeling 2017-2018
- Overzicht van het ingezette personeel per 01-06-2017
- Professionaliseringsplan 2016-2017, 2017-2018
- Geanonimiseerde overzichtslijst van alle afstudeerders van de laatste 2 studie jaren
- Studiehandleiding Externe stage en afstudeerstage 2016-2017
- KNGF Beroepsprofiel Fysiotherapie
- Jaarverslag examencommissie 2015-2016
- Jaarverslag opleidingscommissie
- Opleidingsjaarplan 2015-2016, jaarrapportage Fysio
- Beoordeling stages BART 2016-2017
- Handleiding afstudeeropdracht 2016, 2017-2018
- Studiehandleiding stage 2016-2017, 2017-2018
- Hanzehogeschool Groningen Onderwijskaders 2015
- Hanzehogeschool Groningen Onderwijsvisie 2020
- Kwaliteitszorgplan 2017-2018
- Prioriteitenanalyse Fysiotherapie 2016-2017
- Uitwerking NSE Fysiotherapie 2016, 2017
- NSE 2017 Factsheet FYS / NSE 2017 Factsheet IPP
- Strategisch Beleidsplan Vernieuwen in Verbinding 2016-2020
- Standaard Multidisciplinair samenwerken 2009
- Standaard Ondernemerschap 2008
- Standaard Wetenschappelijke vorming 2015
- Herijking Standaard Internationalisering 2014
- Leerlijn interculturele communicatie Fysiotherapie
- Representatieve set van (gemaakte) toetsen/opdrachten en beoordelingen (incl. antwoordmodellen)
- Diverse handboeken en studiehandleidingen

Het auditpanel heeft de afstudeeropdracht en afstudeerstage van de volgende studenten bekeken²:

Aantal	Studentnummer	Variant
1	300962	IPP
2	290057	IPP
3	304630	NL
4	292984	NL
5	282080	NL
6	305500	IPP
7	313417	IPP
8	317638	IPP
9	305772	NL
10	294348	NL
11	306627	NL
12	301663	NL
13	302362	NL
14	314347	NL
15	305850	NL

---

² Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	HBO Bachelor Fysiotherapie
----------------------	----------------------------

Samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemd cluster zijn ingezet.

Commissielid (Achternaam)	Rol (voorzitter / lid / student-lid / coördinerend secretaris / secretaris ⁴ / logistiek coördinator)	Deskundigheden						Deelname bij ³										
		Vakinhoud	Internationaal	Onderwijs en toetsing	Werkveld	visitatie- / audit	Studentzaken	Saxion	Hanzehogeschool Groningen	Hogeschool Utrecht	Thim van der Laan	Fontys Hogescholen	Hogeschool Rotterdam	Hogeschool Zuyd	Hogeschool Leiden	Hogeschool Arnhem en Nijm.	Hogeschool van Amsterdam	Avans
Wierda	Voorzitter		x	x		x		vz	vz	vz	vz	vz	vz					
Steenbruggen	Voorzitter															vz		
Brouwer	Lid	x		x	x					x								
Van Peppen	Voorzitter / Lid	x	x	x	x	x		x				x		vz				vz
Engelbert	Lid	x	x	x					x	x			x					
Vliet Vlieland	Lid	x	x	x	x	x						x		x		x		
Beenen	Lid	x	x	x				x				x						
Kordes	Lid			x	x	x			x									
Beckwée	Lid	x	x	x	x				x									
Pool – Goudzwaard	Lid													x		x		
Norbart	Lid														x			
Verschoor	Lid														vz	x	vz	
Maas	Lid													x			x	x
Sminia	Lid																x	
Buikema	Lid																	x
Bosman	Student																	x
Schepers	Student									x								x
Ritmeester	Student																	
Winter	Student																	
Van der Hoorn	Secretaris								x	x	x	x	x	x				
Göbel	Secretaris																	
Schoots	Secretaris																	
Snel	Secretaris																	

³ Geef met kruisjes aan bij welke instellingen het panellid zal worden ingezet.

⁴ N.B.: De secretaris en/of logistiek coördinator is geen lid van het panel.

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam (inclusief titulatuur)	Korte functiebeschrijvingen
Dr. Wes Wierda	De heer Wierda is adviseur bij Hobéon. Hij maakt regelmatig deel uit van verschillende visitatiepanels als domeindeskundige en treedt ook op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties hoger onderwijs. De heer Wierda volgde recent de ECA-training Assessing the Quality of Internationalisation.
Gert-Jan Kordes MSc	De heer Kordes heeft in Graz (Oostenrijk) zijn eigen fysiotherapiepraktijk en hij geeft les aan de bacheloropleiding Fysiotherapie van de FH Joanneum University of Applied Sciences in Oostenrijk.
Prof. dr. Raoul Engelbert	De heer Engelbert is lector van het lectoraat Fysiotherapie van de Hogeschool van Amsterdam. Tevens is hij opleidingsmanager van de bacheloropleiding Fysiotherapie (HvA) en bijzonder hoogleraar (AMC-UvA). Ook is hij senior staf lid van de afdeling Revalidatie van het AMC.
Prof. dr. David Beckwée	De heer Beckwée is werkzaam als professor op de afdelingen Rehabilitation Research van zowel de Vrije Universiteit Brussel als de Universiteit van Antwerpen, waar hij lesgeeft en onderzoek doet.
Femke Schepers BSc	Mevrouw Schepers is recent afgestudeerd aan de bacheloropleiding Fysiotherapie van de Hogeschool Utrecht. Zij was lid van de opleidingscommissie van haar opleiding en tevens actief binnen ENPHE. Zij werkt momenteel als fysiotherapeut in een eerstelijnspraktijk.
Inge van der Hoorn MSc	NVAO getraind secretaris

Op 24 april 2017 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de Opleiding tot Fysiotherapeut van Hanzehogeschool Groningen, onder het nummer 005569.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.